

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Satoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meozner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr. Ham Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, fé évre 6 kor,
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek 4r
kedvezmény.

Deák ünnepén.

— november 28.

Zemplénavármegye ma mutatja be hódolatát a Deák Ferenc emlékének. Születése századik évfordulójának emlékére vármegyénk közönsége ezt a napot választotta ki, hogy megemlékezzen róla, ünnepé avassa azt. Öszinte lelkesedéssel csatlakozunk az ünneplők táborához ma is, jóllehet lapunk már a százados évforduló napján is bemutatva esekély erejéhez képest kegyeletes érzésünk áldozatát.

Deák Ferencnek megdicsőült alakjához ma tollal nem nyulunk; hisz' az ő alakja teljesen készen áll már a magyar nemzet pantheonjában. Nem kell azt ösmertetni, nem lehet azon sem felfedezni vagy megváltoztatni egyetlen egy vonást, egyetlen egy árnyalatot sem többé.

Teljesen kész és befejezett már az ő alakja, amelynél külső hatásra lehet megragadóbb, gyűjtőbb, hatalmasabb arányú is megdicsőültjeink között, de harmónikusabb, de tisztább, de fényesebb nincs és nem lehet senki más.

Örök dicsőség és tisztelet lesz az ő alakjának osztályrésze mindig, míg csak egyetlen egy magyar fog élni a földön. És ezt a tiszteletet a jók, az igazak még politikai ellenfelei között sem tagadhatják meg soha.

Az ő tanítása, az ő példája az igaz hazafiságnak, a törvény és alkotmány tiszteletnek, a törvény és alkotmány meg-

nem dönthető erejébe vetett, erős hitnek marad ki nem apadható forrása az idők végeig. Ő lett a magyar államférfiúi bölcsesség symboluma, a puritán jellem classicus, közmondásszerű példája.

Ezek előtt az elévülhetetlen hazafi-érdemek előtt hajja meg ma Zemplénavármegye kegyeletének zászlaját.

És Zemplénavármegyének külön jogcíme is van ahoz, hogy Deák Ferenc születésének emlékét ünnepé avassa. A magyar történelemnek ez a classicus földje, amelyet először száguldoztak be a honfoglaló ősök harcái paripái, ahol a magyar szabadságnak két Betlehemje is fekszik: Borsi és Monok, ez a darab föld — mondom — a Deák Ferenc emlékezetével szorosabb kapcsolatban van, mint szülőföldjén kívül, az országnak többi vármegyéi. Színről-színre talán soha sem is látta ennek a vármegyének földjét Deák Ferenc, nem is volt ez a föld az ő működésének közvetlen színtere, de ez a vármegye szülte azt a férfit, aki nélkül Deák leghatalmasabb alkotását — a nemzet és a korona kibékítését — talán keresztül sem vihette volna.

A nemzet geniusza kiválasztotta ezt a vármegyét, hogy a történelem minden egyes szakát, a nemzet életének minden fontosabb eseményét kapcsolatba hozza vele.

Ez a föld szülte a nemzeti ébredés lángszavu agitátorát: Kossuth Lajost, ez adta Deák mellé Andrássy Gyulát, hogy el-

nem téphető kapesokkal kössék össze ismét alkotmányos életünknek fegyveres erővel elvágott fonálát.

Ugy kellene lenni és adja a Gondviselés, hogy úgy is legyen, miként Deák tanítása, Deák példája, Deák szelleme itt, ezen a földön legyen a legerősebb, legtisztább, legtovább élő.

Elkél ma ez az óhaj, mert úgy tetszett a végzetnek, hogy a Deák Ferenc születésének százéves évfordulóján aggódjunk keljen Deák legnagyobb alkotásáért, fájó szívvel kelljen látnunk, hogy a Deák-hagyományokat gonosz kezek tépik ki a nemzet szívéből.

Hisszük és bizunk benne, hogy Zemplénavármegye nemesak házának ősi termeiben ünnepli Deák emlékét, de szívében és lelkében is örökre megőrzi azt.

Dr. Szirmay István.

A vármegye diszgyűlése.

— november 28.

Zemplénavármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtti diszgyűlést tartott Deák Ferenc születésének 100 éves emlékére. A bizottsági tagok nagy számmal jelentek meg, sokan közülök magyar diszruhában, sőt Molnár István vármegyénk ny. főispánja honvéd őrnagy ruhában, amiért a közönség lelkes éljenzésben részesítette beléptekor a 48-as, nagy idők vitéz katonáját. Eljött a haza bölcsének emlékünnepe a függetlenségi párt több neves férfa is.

A diszgyűlést Hadik Béla gróf főispán pontban 10 órakor nyitotta meg a közönség lelkes éljenzése között.

Beszéde, amelyben az ünnep

Pereg a köny két szememből,
A szívemet fájni érzem —
S illatos kis levélkéid
Mind egy szálig szertetétem.

Szendrói Holozsnyay Cyrill.

Előszó.

Irta: Mikszath Kálmán.

(Folytatás és vége.)

A lapokat, nem egészben írók csinálják, mint Kemény Zsigmondék, Pomperyek korában; többé-kevésbé üzlet a mai lap már és nem kulturális faktor, mint azelőtt volt. Ami író van is a lapnál, az már beszagolt a politikába s ezzel vége. Ha a borotvát a foghagyma gerezdjén keresztül huzzuk, azzal többé soha sem lehet borotválni. Riporterek, üzletemberek, közgazdák csinálják a lapokat, író csak annyit van, mint ahogy minden háznál meghagynak egy-két házi-macska is; ami ezenkívül macska van, az a vízbe fojtandó.

De a megmaradt írók sem irnak a többi írókról, a figulus figulum odit elvénél fogva. A szatócsok szükkeblü taktikája. A „fekete kutya” nem figyelmeztetheti a „fehér elefánt” fűszereire az olvasót, mert ő maga is

jelentőségét tömören és kiválóan találó vonásokkal jellemezte, következőképen hangzik:

Fogadják a tekintetes törvényhatósági bizottságnak oly szép számban megjelent tagjai első sorban legtisztelietesebb, hazafias üdvözlőmetet!

Tekintetes törvényhatósági Bizottság! A „Haza Bölcsé” emlékének kegyeletes megünneplése hozott bennünket ma itt össze. Deák Ferencnek működése, élete érebetükkel van Magyarországnak történelmében megörökítve. A magyar törvénykönyv, a jogfolytonosság elve, a jogokhoz való tántoríthatatlan ragaszkodás, párosulva a legönzetlenebb hazaszeretettel, ezek képezték a sziklatalapzatot, amelyen állva, a legerősebb hullámcsapások közepette is, mindenkor megtudta őrizni lelkének egyensúlyát, és amelyről a legnehezebb időkben sikerrel tudta megvédeni alkotmányunknak sáncait. Miként a magasan szárnyaló sas tomboló viharban is nyugodtan szeli át a levegőt a kitűzött irányban haladva, úgy ő, talán épen, mert egyéniségének kiváló erkölcsi magaslatáról széles látókörrrel nézte hazánknak akkori szomorú helyzetét, jellemzősárgából folyó, erős elhatározással kebelében, a jövőbe és az események logikájába vetett bizalommal és hittel haladt a maga elé kitűzött cél: Magyarországnak a legsúlyosabb viszonyokból, békés eszközökkel való kivezetése felé. És nem ingadozott akkor sem, mikor a népszerűtlenség kezdte egy időre környezni, sőt ellenfelei őt jogfeladással vádolták.

Végre hosszu, szenvedéstelt várás, a kitarásnak számtalan tűzpróbája után siker tetőzte be küzdelemteljes pályáját; helyre állott ismét a bizalom korona és nemzet között és megalkotta a 67-iki béke-művet, a kiegyezést, megteremtve e hatalmas alkotásával Magyarország művelődésének, anyagi és szellemi fejlődésének biztos alapját.

fűszeres, inkább beszél hát norinbergi árukról, ami se az egyiket, se a másikat nem érdekli. Így ment ez lassan, lassan vicem pro vice. Itt Péteréket hallgatják agyon, ott Pálékat, míg végre annyira jutott az irodalom, hogy hasonlít egy teljesen elhagyott, bozóttal, dudvával benőtt kerthez, a minék a kerítése bedőltek, szabadon jöhetni, mehetni benne. Imitt-amott megnyiladozik egy-két szép virág, eltakarva, szinte láthatatlanná téve a burján által, egyikhez, másikhoz a vezető ut elzárva. Nem ültet, nem gyomlál, nem olt, nem öntöz, nem nyeseget ott senki. Kritika nincs, elismerés nincs, csak a nagy némaság honol köröskörül.

Nem kell megoldani a sarut, aki a Parnaszusra indul, mehet patkós eszimbán is, vagy secessziós biciklin. Mindenki irhat és ír is. Még olyan is, aki hivatott. Veristák, secesszionisták, naturalisták egymásra licitálnak. A sentimentális kereskedősegéd vasárnap novellákat farag, a takarékos háziasszonyka tárcákat ír a lapokba, hogy toilette-pénzét gyarapítsa, ha egy kötetre gyűlnek, kiadót szorit ki nekik, unatkozó grófok irodalomba fojtják spleenüket és kiadják az elemeszüleményeiket álnev alatt. Szó-

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Divatos dalok.

I.

Hogy olvasám eljegyzésem
„Hymen” rovatában,
Mint egykori jó udvarlód
Legott gratuláltam.

Ebből látod, nem haragszom,
Nincs is okom rája;
Mindenikünk ugy cselekszik,
Amint jobbnak látja.

II.

Hál' Istennek kiépültem,
Nem vagyok már beteged;
Hamis szíved lajstromából
Töröld végkép nevemet.

Mint kárvalott, vén zsbáros
Sóhajtoztam utánad,
S kevésbé múlt, hogy meg nem ölt
A sorvasztó búbanat.

III.

Motozom a lim-lomtáram:
Itt egy csomó fénykép!
Egy kékszemű, szőke lánynak
Keresem a képét.

Ime itt van! Mily szolid arc!
Elmerengek újra . . .
Ki hitte, hogy e szép angyal
Hazudni is tudna?!

Elmerülve, hosszan nézem . . .
Eh! Képe is áltat!
S mosolyogva tépem össze
Fotografiádat.

IV.

Minap, hogy egy társaságban
Bemutatták jegyesedet,
Boldogságtól elégűlten
Mosolyogva nyújtott kezét.

E korai boldogságnak
Bántó sóhaj lesz a vége,
S elmondják még róla is, hogy:
Szegény fiu, be kár érte!

V.

Egyhangu est. Mit is tegyek?
Nyakamra ült az unalom.
Előszedem leveleid
És újra átalolvasom.

Elmerengve nézem a sok
Irka-firkát, szarkalábat,
Mig sóhajba tör a lelkem
S mindkét szemem könybe lábado.

A halhatatlanság dicsőítése övezi azóta Deák Ferencnek nevét, áldott legyen az ő emléke magyar hazánkban.

A diszközgyűlést megnyitóm.

A gyűlés megnyitása után az emlékbeszéd következett, melyet Ferenczy Elek bizottsági tag, királyi kamarás tartott. Ferenczy beszédének bevezetésében annak a kornak a politikai viszonyait vázolta, amelyre Deák születése esik, majd elénk állította Deákot, mint kezdő politikust, akit már 1833-ban, midőn Deák Antal helyett Zalavármegye a pozsonyi diétára küld, nagy várakozással fogadnak a tekintetes karok és rendek. Gyönyörű idézeteket mondott el Ferenczy Deák első beszédeiből a jobbság érdekében, a lengyelek mellett, a Wesselényi-pör tárgyában, az országgyűlési ifjak ügyében. Osmer-tette nagyhirű követjelentéseit, majd áttért Deák szereplésére az elnyomtatás korában és beszédének befejező részét a kiegyezés méltatásának szentelte. A kiegyezés művét, mint a jövőre összehívandó nemzedékek boldogulásának egyedül biztos politikai bázisát állította a közgyűlés elé.

A közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta a szépen — higgadtan, de még sem lendület nélkül — elő adott beszédet és a főispán indítványára elhatározta, hogy az ünnepi szónoknak köszönetet mond, az emlék beszédet pedig szövegről szövegre jegyzőkönyvbe igtatja. Sajnáljuk, hogy az emlékbeszédet egész terjedelmében most nem közölhetjük a közlésre rendelkezésre álló idő rövidsége miatt.

Sötét jövő.

Irta: id. Berecz Károly.

— nov. 28.

Az országgyűlés képviselőházában több mint egy éve foly már az üres szalma esélés, szegényekre a szabad parlamentarizmus eszméjének, kárára az ország nyugalmanak, fejlődésének.

Zavarosan halásznak ott és a periferiákon az urak. Leginkább azok, akiknek kevés a veszteni valójuk s agítással a kenyerek. Ezek nem néznek sem jobbra, sem balra, megélnék a lármából.

De nem ám az állami és egyéb rendű és rangú tisztviselők. Ezeknek a hazafias munkáját megakasztja s jövedőjüket kockáztatja a sok üres beszéd.

Most csak azt kívánom ismertetni, hogy mindébből mi kerülhet ki még?

val fogy a papiros, zakatolnak a nyomdák és szaporodnak a könyvek.

Természetesen a szeccszó az uralkodó planéta. A különös van divatban, nem a szép. Kificamodott eszű alakok perverz érzékekkel. Az igaznak a helyére is a különös lép, ibolya-színű szántóföldek és hupikék levelek a fákon. Az emberek lába a vállapockájukból kezdődik. A régi rend megfordulása, majdnem a gyerekek szerint:

Benéztém az ajtón,
Bementem az ablakon,
Szoba volt asztalon,
Székek ültek urakon.

Amelyik szem így lát, az a modern szem. Az ilyen szem fölviszi a fej értékét is. Az olyan fej, amelyikben ilyen szem van, nagy koponya.

Egyéb ezenkívül nem szükséges, se fantázia, se megfigyelés, se humor, se poézis. Hiszen jó, ha éppen megvan, de nem szükséges. Még helyesírás se kell; majd kijavítja a korrektor. Sőt magyarul sem kell tudni jól, csak inkább különösen, csak éppen úgy, ahogy a lipótvárosi negyedben beszélnek.

Itt esik meg aztán az a furcsaság, hogy amíg a nemzet abban erőlködik, hogy a magyar nyelvet a hadseregbe is bevigye, a magyar nyelv fogja magát és az irodalomból is kezd

A mult század hetvenes éveiben elfogyott az ország pénze, el a hitele. Pedig akkor fizették az adót s nem beszéltek agyon az országot. Nehány ezer községi tanítónak beszűntette a kormány az államségélyét, így a legtöbbször egész fizetését. Nagy küldöttség ment fel Trefort A. közoktatásügyi miniszterhez aki ezt felelte: „A községi tanítókat az állam csak segélyezi, de nem fizeti.”

Es a sok tanító hitelből élt, s emiatt nagy része családotól inségbe jutott.

Most meg már alig van felekezeti tanító is, aki nem volna államségélyes. Mit szólna hozzá a 10—20 ezer tanító, ha (rendszerint) népes családját a handabandázó országgyűlési párttöredék kenyérválságba sodorná, s no meg kongruus papját?!

„Szeretnők látni”: volna az általános vészkiáltás; de a vége mégis egy nagy általános koplalás volna minden vonalon.

Példát a multból a népoktatás mezejéről veszek, ezt ismerem jobban. De hogy a kultúra többi terein mi volt a romlás, s mi az mostanában országszerte: azt olvashatjuk az írósközből.

Mert ami után jobbaink agya, szíve égett, hogy t. i. a népoktatás erői, a tanítók boldogulhassanak: bár a cél majdnem minden lépten nyomon el volna érve; a haladásban szünetet kell tartanunk. Hálás szívvel buszusván el volt miniszterünk: a tanítóság bizalommal, nagy reménységgel köszönti új vall. és közoktatásügyi miniszterét dr. Berzeviczy Albertet, ki e téren régi munkás; nevét rég belevéste Klio Magyarország kultúrája emlékkönyvébe. Hanem, ime! tehetetlenül áll. A szép zöld vetés fölött setét felhő borong. Aggodalommal nézi azt Halász Ferenc tanácsosával; ez a nagy kipróbált erő is megáll és a nagy előd nagy utódjával mérlegeli az esélyeket. Nem megy-e kárba az eddigi befektetés, a sok ezer milliót érő anyagi és erkölcsi tőke?

Minden igaz fia a hazának osztzik ez aggodásban. Az ország beteg élete pangás s ez mind a nemzetrontó obstrukció miatt. — Hol vagytok testvéreink az Urban, papok és tanítók légói a periferiákon, hogy menydörgésszerűen kiáltanak oda: „hó, megálljatok!” Nem szívesen veszi fel ezek ellenében senki a haret, a közvélemény egy része meg van mételezve s az áldatlan haretől kiki irtózik.

A békés fejlődés útjára térésnek itt már az ideje. Igazi szabadelvű

kiköltözködni.

Vagy legalább is egyre kopottabb, színtelenebb, ősi formái átváltoznak, zamatja vész a germanizmusok nyüge alatt, fonséges plasztikája összehuppan, a szófűzés elandálító muzsikája szétesik, a törölmetszett cirádák, ékességek leválnak róla, szöveget vedlik, mint a medvebőr, ha nem a medve viseli.

Felnyitok egy könyvet s azt olvasom benne, hogy egy lopót fogtak el a rendőrök. En hébert értek a lopó alatt, az író tolvajt. Leteszem bosszankodva. Ez az ur nem tud magyarul. Egy másik könyvbe mélyedek el. Ez se különb, egy hajjal se az előbbtől. Azaz egy hajszálynit kellett volna mondanom, de a könyvben „hajjal” van, tehát ez az író se tud magyarul.

Hát biz ez keserű dolog s csak az az egy vigasztaló még, hogy a nép nem olvas nálunk könyveket. A nép-nél tehát mégis megmaradhat a magyar nyelv friss pompájában, lilium tisztaságában, teljes édességében jobb időkre és egy szép napon diadalmasan visszavihetjük újra az irodalomba, ha majd a magyar kritika erősebb lesz — és talán egyszer a hadseregbe is, ha majd a magyar király gyengébb lesz.

nemzeti programmal kaptunk miniszteriumot. A jobbak belátva ezt: leszerelnek, csak még egy töredék opponál folyvást. Nálunk t. i. valakit mindig rágni és enni kell. Ez az ősi szokás uralja a komoly munkát. A vég pedig utoljára is az, hogy akinek egy darab száraz kenyere van, bármily hivatással áldotta meg a gondviselés: önérettel nem válnak, mert nem is válallkozhatik Magyarország kormányára vitelére.

Ekkor jönne csak az ország esődjé, a rakoncátlanok rémuralma, mitől Isten védje mi magyar hazánkat!

A hét története.

— nov. 28.

(Politikai helyzet. — A képviselőház feloszlása. — Hírek Szerbiából. — Oroszország ázsiai politikája. — Tervezett merénylet az olasz királyi pár ellen. — Vilmos császár betegsége. — A görög király Bécsben. — A porta és a nagyhatalmak. — Törbe esett török herceg. — Egy magyar hajó elsüllyedése. — III. Elias Rooseveltnél. — A hercegnő és a kocsisa. — Az orléansi herceg felesége.)

A politika egén már-már tisztulni látszottak a vészterhes, komor fellegek, az obstrukció esatazaja már-már bekülekényebb hangokat hallatott, s most újra felleges lett a lát-határ. A miniszterelnök Bécsbe járt, s hazatérte után összehívta a minisztertanácsot, hogy politikai utjáról beszámoljon. Pozitívum ezek közt, hogy a király december 15-ére Bécsbe összehívta a delegációkat s az erre vonatkozó királyi kéziratot átadta gróf Tisza István miniszterelnöknek. Ezenkívül pedig felhatalmazást adott, hogy Hieronymi Károly kereskedelmiügyi miniszter törvényjavaslatot nyújtson be a magyar képviselőházban kereskedelmi és forgalmi viszonyainknak Olaszországgal való ideiglenes rendezéséről.

A képviselőház ex-lexben való feloszlása kérdésében a nézetek a szabadelvű pártban nem olyan könnyen egyeztethetők össze, mint az ülések meghosszabbítása dolgában. Abban az esetben, ha minden kísérlet meghiusul az ellenzék megtörésére; a miniszterelnök föl hívja a harcolókat, hogy szavazzák meg az indennitást a képviselőház feloszlása céljából.

A kis Szerbiában új irány kezd lábra kapni. Most, hogy Péter király behozta a sajtószabadságot, a hírlapok első dolga a királyt elagyabugyálni. A „Demokrácia” című új lap, mely a szerb demokráta párt szócsőve, a demokratikus köztársaságért küzd élet-halál harcot; hogy mit szól Péter király ehhez az új programhoz; az még nem nyilvánvaló.

Az orosz udvar körében az a hír terjedt el, hogy az orosz haditengerészet feje, Alexics nagyherceg ez állásától visszalepné készül és helyébe Mihajlovics Sándor nagyherceget, a cár sógorát fogják kinevezni. Ha ez a hír valóban bizonyul, akkor Lamsdorff gróf állása megintgott, mert a nagyherceg feje annak az udvari pártnak, amely Lamsdorff politikáját ellenzi és új állását mindenestire fel fogja használni arra, hogy a kelet-ázsiai politika vezetését magához ragadja.

Az olasz királyi pár utazásának kellemetlen epizódja az a merénylet, amely arra irányult, hogy vonatjukat kisiklassák. Szerencsére idejekorán észrevették, s így nem zavarta meg semmi sem utjukat.

Immár egészen bizonyos, hogy a császár hosszabb időre Európa déli részébe utazik. A császár valószínűleg Abbáziába, Monakóba, vagy Arkóba fog utazni. A Hochenoller jachton most a legnagyobb sürgősséggel átalakításokat végeznek. A császár a birodalmi gyűlés megnyitására valószínűleg Berlinbe jön.

A fejedelmek általános utazásából a görög király is kivette részét, s királyunk látogatására Bécsbe ér-

kezett, ahol szívélyes és örömteli fogadtatásban volt része.

A szultán még most sem fogadta el a hatalmak jegyzékét; habozásának csak rossz vége lehet. Nyilvánvaló dolog, hogy Anglia voltaképpen más álláspontot foglal el, mint az entente hatalmak, amelyeknek reform követéseit nem tartja kielégítőnek. De egyelőre nem akarja zavarni akciójukat s abban reménykedik, hogy kudarcot szenvednek, amikor aztán maga fogja megrohanni a szultánt oly követelésekkel, amelyek egész európai uraságát nagyon illuzoriussá fogják tenni.

Lutfulla herceget, Mahmud Dá-mád basának, a szultán halálra ítélte. A fiatal herceget valóságos törbe esaltta a török kormány. Lutfulla Párisban élt és esze ágában sem volt Konstantinápolyba visszatérni. A napokban azonban fölkereste Mumzer basa, a párisi nagykövet és az Allah szent nevére leköött szavával biztosította őt, hogy csak térjen vissza Konstantinápolyba: a haja szála sem fog megörömbülni. Hogy milyen és mit ér a török eskü az már régi dolog; s Lutfulla herceg sem első áldozata hiszékenységének.

Egy szomorú tengeri szerencsétlenségről adnak számot a fumei táviratok. A Petőfi magyar tengeri hajó Gibraltár táján elsüllyedt. A szerencsétlenség okát még mindeddig homály takarja, mert egy szemtanu sem került még meg, aki az esetről számot adhatna.

New-Yorknak mindene van, még vallásalapítója is. Az új próféta nagyba toborozza a híveket vallása számára s ügyességét még az is dicséri, hogy az elnököt is meg tudta nyerni — egy kihallgatás erejéig. Az új prófé-tának van egy jó mellékfoglalkozása is, t. i. milliomos! Könnyű ugy neki prófétásködni.

A messalianecok krónikájában Aix hercegnőt, Schönburg Waldenburg Frigyes Ernő herceg feleségét említjük, ki előkelő helyet biztosított magának, mert a hercegnő két hét előtt eltűnt a kocsisával kastélyából. Ráduplázott a szász trónörökösöre.

Az orléansi herceg automobil kitérővel alkalmával St. Pöltenben elütött egy embert; a közeli rendőrközeg megállította utjában, s foljegyazte a herceget és azt a hölgyet, aki vele utazott, s akit a herceg feleségének mutatott be. Másnap Mária Dorottya főhercegnő esodálkozva olvasta nevét a lapokban, mert ő egész nap otthon tartózkodott. S kiséült, hogy az a hölgy, aki a herceggel utazott, nem volt más, mint miss Mary Halton az ismert operett-díva, akit a herceg szükségből — feleségül avatott.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Zemplé vármegyei községi és körjegyzők küldöttsége a főispánnál.)

A zemplé vármegyei kör- és községi jegyzők egylete legutóbb tartott gyűlésében elhatározta, hogy szánalmas és elviselhetetlen helyzetük javítása végett küldöttséget menesztenek gróf Hadik Béla főispánhoz. A küldöttség ma jelent meg a főispánnál, hol Fodor Jenő egyl. elnök tolmácsolta a jegyzők kérelmét, egyben utalva a főispánnak a jegyzői kar iránt mindenkor tanusított elismerő és kitüntető jóindulatára, a memorandumban átnyújtott kérelmek támogatását kérte. A főispán a küldöttséget igen szívesen fogadta, egyben kijelentette, hogy a jegyzők méltányos kívánságát tőle telhetőleg támogatni fogja.

(Vizsgálat Satoraljai hely városnál. A vármegye alispánját megillető felügyeleti jognál fogva Dókus Gyula alispán megbízta Thuránszky László főjegyzőt, hogy a város admi-

nistrációját részletesen vizsgálja meg. A főjegyző szakközvegyként a pénzügyigazgatóság részéről Szikszay Károly h. pénzügyigazgatót és Puky Arpád számellenőrt, az árvászek részéről Némthy József árvászeki elnököt a tisztí ügyészség részéről Dr. Szirmay István t. alügyészt magához véve még f. hó 23-án megkezdte a vizsgálatot. A vizsgálat a legnagyobb részletességgel folyik és előreláthatólag még több időt fog igénybe venni.

— **A sátorlajuhelyi hegyközség megalakulását a földmívelési m. kir. miniszter** — a fellebezések mellőzésével jóváhagyta, az alsó és felső veres-haraszti dűlőket azonban mint olyanokat, amelyek a szőlőterületek zömétől távol esnek, a hegyközségből kivonta.

HIREK.

Nemzetünk önállósága.

M.-Laborecz, — nov. 27.

Tagadhatatlan, hogy erős nemzeti érzés, szin hazaszeretet és honfiúi büszkeség tölti el minden igaz magyar lelkületét. Göresösen ragaszkodik ehhez az anyaföldhöz, s ha már el is kell szakadnia tőle, akkor is titkon mindig visszavágyódik déli-bájos alföldjére és kéklő bércei közé, ahol bölcsője ringott, ahol ezt a zengzetes magyar nyelvet először tördelte ajaka. Szóval meg van bennünk a hév, a rajongó lelkesedés, amelylyel egy nemzetnek ősei örökét kövülni kell vennie; meg van bennünk az erő, hogy hatalmasak legyünk, hogy nagy alkotásokat vigyünk véghez; de hiányzik belőlünk az erély, hogy megmutassuk a világ előtt, hogy mi önálló, alkotmányos alapon nyugvó nép vagyunk. Hogy nem járunk, nem ügötnék senki kolompja után; s hogy nem arra táncolunk, amit más jó, vagy rossz szántából hegedül nekünk . . .

Mi tudjuk, hogy művészetünk, irodalmunk van olyan életerős, mint bármely más nemzeté, hogy vannak olyan oszlopai, mint a többi idegen birodalmaknak, hogy föl tudunk mutatni minden téren olyan alkotásokat, mint mások; de rajtuk kívül ki tudja más?

Magyar nemzet, magyar politika, magyar alkotmány, magyar litteratura az egész világ előtt szinte megfjethetetlen hieroglypháknak tűnnek föl, s nem is igen igyekeznek, hogy megfejtsék. Ez a hideg közöny pedig, amelylyel minden oldalról találkozzunk, szinte gondolkodóba ejt létünk és nem létünk fölött.

Ez az elszigeteltség megdermeszti lelkünket, hogy minden munkálkodásunk csak egy nyomtalanul tűnik el az észrevétlenség honába. Olyanok vagyunk, mint a titkos poeta, akit a múza homlokcsókja után, az anyja csókol meg büszkeségtől dagadozó szívvel; gyönyörűségét találja benne; tehetségét, zsenialitását fölmagasztalja, s más — tudomást sem vesz, vagy nem akar venni róla.

Kezd kétségessé válni, hogy nemzeti önállóságunk írott malaszt-e, vagy csak sallang, cifraság-e Szent-István koronája, amely bennünket a többi hatalmas államok közé sorolni volna hivatva. Semmi sem okoz oly nagy fájdalmat, mint amikor látjuk, hogy minden nemes munkánk, minden erőfeszítésünk a külföld elismerését nélkülözi; nem veszi észre a magyar határon kívül senki, hogy szapora léptekkel haladunk a szomszéd népekkel, hogy a versenyt sikeresen tudjuk kiállani; s így menetelünk csak egy helyben való mozgás, haladásunk pedig egy meghatározott körben való versenyfutás. A sajtó fájdalom tölti el lelkünket, mikor látjuk, hogy minden jogunk csak a könyvbe van iktatva.

Hol ismernek külföldön bennünket alaposan, tárgyilagosan? Ki ismeri nemzeti küzdelmeinket, történelmünket, földrajzunkat, hírességünket? . . . Senki! . . .

Gondoskodtak már eleve róla, hogy egyáltalán ne jusson rólunk semmi jó a világ fölébe. Es ha már tudnak is valamit, ha már ki is szivárogoz valami belviszonyainkról, az is csupa tetejére állított dolog, csupa hamisság, valótlan rémmese. Szinte előre is borsózik a hátunk, ha valamely külföldi lapot veszünk a kezünkbe, amely regére kezd rólunk, s legtöbbször bosszúsággal csapjuk le, mert csak sötét valótlanítás minden sora, amelyet irigy, kárörvendő lelkek sugallanak.

Honnan ismerjenek meg tehát az idegen népek bennünket? Kőbor vagy muzsikusság cigányainkról, a kik huzáros egyenruhában játszszaikk messzi idegenben az andalító, vagy a tüzes, ropogós csárdásokat?!

A kolportált hírek tömkelegéből mindig csak azok maradnak meg a külföldiek emlékezetében, melyek szerint a „gatyás népek” nem éppen patriarchális „bakonyi helyzetéről” kerüngenek. Azt is tudják, hogy hónapok óta „obstruálnak, teremtettéznék”, szóval istentelen, káromkodó haramiák vagyunk, s mert őszinteségünkben senkit sem kímélünk, hát okvetlenül „rebelliseknek” kell lennünk.

Igy alakul, így kristályosodik ki a mi nemzeti életünk a külföld előtt. Bezzeg a fényt nem veszik észre az árny mellett, s azt sem tudják, hogy ez az árnyék is csak olyan odafestett valami, amit mi rendesen a képünkön hagyunk száradni.

Látván, hogy mily kevéssé tudunk érvényre szerezni nemzeti önállóságunknak, hogyan adják meg messze tőlünk azt az illó respektust, amely nekünk jogosan kijárna.

Az ilyen dolgok hallatára felforr minden magyar lelke, hogy nem tudunk becsülettel helyt állani megillető jogaink mellett és ellenállani annak a sok koholmányoknak, amelyet serényen kürtölnek rólunk világszerte „mostoha testvéreink.”

Ha a visszaélésekkel szemben nem lépünk föl erőlesen, akkor ide-stova kétségbe fogják vonni, hogy önállóak vagyunk, amint hogy máig is az a nézet uralja a külföldet, hogy Magyarország csak provincia.

D - g B.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Füssl Viktor és Hajek Tivadart ideiglenes minőségű m. kir. cukorgyári ellenőrökké nevezte ki és szolgálatára a szerenési cukorgyárhoz osztotta be.

— **Halálozások.** Jakobovics Dávid homonnai ügyvéd 16 éves leánya Margit két helyi kínos szenvedés után fele hó 24-én elhunyt. A temetés f. hó 25-én ment végbe általános részvét mellett. — **Hlopák Mihály** helmecei tanító elhunyt. A tót faluban a magyar nyelv tanításával nagy eredményeket ért el. Sok éven át csepegtette azt a tót gyermekek lelkébe. A megboldogultat kilenc árva siratja.

— **Hivatalvizsgálatok.** A szerenési m. kir. adóhivatalban f. hó 23-25. tartotta meg Kapu Gyula pénzügyigazgatósági számellenőr a rovancsolást. A hivatal vezetést és ügykezelést teljesen rendben találta. — A nagymihályi m. kir. posta- és távirtdar hivatalban a kassai postaigazgatóság e hó 20. és 21-én ejtette meg az időközi vizsgálatot és rovancsolást. Mindent rendben találta.

— **Az erős nap.** „Erős nap”-nak nevezik újságíró nyelvén az olyan napot, a melyen sok megírni való dolog: „történik.” Egy ilyen erős nap sokszor képes a legtartalmatlanabb újságot is színössé és élvezhetővé tenni: adva lévén a feldolgozni való anyag. Mert bizony, bizony nehéz lenne megmondani, hogy mikor könynyebb újságot csinálni: akkor-e, ha sok minden történik, vagy akkor-e, ha nem történik semmi?! Mindenesetre az ambiciózus újságírónak a szenzáció-özön az éltető eleme, habár

több fáradtsággal is jár így a hivatás; míg az egyhangúság képes szárnyat szegni a legesapongóbb fantáziának is s egy erős alapon álló újságnak is lehet — hogy sablont használjak: a megölő betűje. Miniatur kiadásban már jó ideje, hogy nem volt oly erős napunk, mint a mai. Csendes városunkban ugyanis következő dolgok ölték és ölik meg erre a napra az egyhangúságot: Diszközgyűlés a vármegyeházán Deák emlékére, *Herczeg Ferenc* megérkezése, fogadása, a „Kazinczy-kör” estélye, Herczeg Ferenc felolvasása, színházi díszelőadás, a „Kazinczy-kör” rendezte közvacsora és az ezt követő bál. Ugy-e bár: változatosabb lenne a társadalmi élet is, ha minden napunk: erős nap lenne. Ezt sokan szeretnék, de vannak sokan — s talán épen a túlnyomó rész — akik megborzadva szólnak, látnoki szemmel pislogva bele a jövőbe: „Ments Isten! Az „erős napok” legtöbbször tömött pénztárcát is kívánnak!” Az ily emberekre lehet mondani, hogy elfogta őket — a „horor sensationis.” Még is csak igaz lehet, hogy az újságírók emberei különleges lények, mert ők e borzalmat nem ismerik. Sőt még a szedők is szívesebben szedik az ilyen hírt: „Borzalmas gyilkosság Megyasszón,” mint az ilyen fejfel ékeskedőt: „Közgazdasági állapotaink.”

— **Jurista bál.** Az idei farsangnak legérdekesebb és leglátogatottabb bálja előreláthatólag a „Jurista bál” lesz. Ugyanis felmerült illetékes helyen az eszme, egy jurista bál rendezése iránt. Mondanunk sem kell, hogy a gyönyörű eszmét mindenütt örömmel fogadják s ha testet öltene: a bál krónikának arany lapjára írának történetét. Azt hisszük, hogy a felmerült terv nem fog megvalósulás nélkül elaludni s az arra hivatott tényezők meg fogják valósítani az idei báliszezon legérdekesebb s kiváló sikerrel kecsgetető, úri mulatságát. Ugy értesülünk, hogy a kezdeményezők már legközelebb felhívást intéznek lapok és körlevel útján a bál rendező bizottságának megalakítása céljából. A szép tervet mi is teljes örömmel üdvözöljük.

— **Öngyilkos könyvelő.** A helybeli *Schleicher* Frigyes tulajdonát képező coenacgyárnak könyvelőjét, *Eichler* József lemergi születésű, 21 éves, izraelita vallású fiatal embert Andrassy-utcai lakásának kamarájában fölakasztva találták. A könyvelő már napok óta eltűnt lakásáról. Ösmései és a gyári alkalmazottak valószínűnek tartották, hogy elutazott Lembergben lakó szüleihez. Hosszabb távolmaradása után mindenfelé keresték, míg végre ráakadtak a kamarában. Egy új szíjat szögekkel a padlás gerendájához erősített és a szíj másik végét nyakára vetette, minek következtében megfuladt. A helyszínére előhívott Dr. Stern Armin városi orvos úgy találta ott teljesen kihülve. A kamara ajtaját magára csukta és a kulcsot egy ládára maga mellé helyezte. Zsebében két zárt levelet találtak, melynek egyike Lembergben lakó atyjának, *Eichler* Hermannnak és a másik a cognagyár tulajdonosának, *Schleicher* Frigyesnek volt címezve. Utóbbi levelében öngyilkosságának okául búskomorságát hozza fel. A csöndes, zárkózott természetű fiatal ember hű és kötelességtudó könyvelője volt a cognagyárnak. Öngyilkosságáról táviratilag értesítették szüleit.

— **Nyilvános számadás és köszönet.** Székelyi gróf Mailáth Józsefné a vezetése alatt álló bodrogközi jótékony nőegyesületnél 1900. évben 20 K., 1902. évben 30 K., értékű taneszközt; f. tanévben 15 koronáért íróeszközöket engedélyezni méltóztatott. Hálás magyar szívvel köszönjük meg a 67 iskolásgyermekek szülei nevében

a kegyes, jószívű adományt; egyúttal kívánjuk, hogy a Gondviselés, segítse a közjóban a nőegyesületet. Öméltóságát pedig, a nemeszívű grófnét, főúri esatája és a társadalom boldogítására jó erőben és egészségben sokáig éltesse! Alsó-Bereczki, 1903. nov. hó 24. Id. *Berecz* Károly, az alsó- és felső bereczkii áll. s községi iskola rendes tanítója. *Olekváry* Sándor iskolai gondnok.

— **Tea-estély Homonnán.** Semmi sem alkalmasabb a társadalmi összetartás fokozására és a kis városban oly szükséges egyetértés fejlesztésére, mint oly bizalmas jellegű társas összejövetelek, amelyekben minden meghívás nélkül, megjelenik mindenki, aki kedélyes társaságban néhány vig órát akar eltölteni, és aki a maga részéről is a jó hangulat emeléséhez akar hozzájárulni. Ezt igazolta — írja a H. és V. — a f. hó 21-én a homonnai Neumann-féle vendéglőben *Dezső* Sándor kir. járásbíró kezdeményezésére megtartott tea-estély, melyen összegyűlt társadalmunk színe-java, s melyen a pezsgő jó kedv a kora hajnali órákig eltartott. Szép leányok és asszonyok nagy számban voltak, s így nagyon természetes, hogy a tea-estély esakhamar táncestélyvé változott át, s *Dandás* Tóni bandája szakadatlanul húzta a talp alá valót.

— **A kirakatok fosztogatói.** Apró tíz év körüli fiúk tanácsot tartottak és egyértelműleg elhatározták, hogy az olyan kirakatokat, melyekben szemüknek és szájuknak kedves tárgyakat találnak, feltörik és megdézsmálják. Elhatározásuk már tettekben is megnyilvánult. Hol itt, hol amott kifizetették a kirakatokat és ami hirtelen kezük ügyébe esett, elemelték. A jeles kis kompánia legutóbb *Klein* Fülöp Széchenyi-téri ügynevezett „Fillér-bazár”-jának kirakatát szemelte ki. Ezuttal is *Markovits* János volt a banda főnöke, aki *Markovits* János helybeli napszámosnak 10 éves fia. Este 7 óra tájban egy hasonló koru társával addig nézték a villanyvilágított kirakatban a sok csillogó tárgyat, míg a kirakat nagy üvegajtaja nesztelenül kinyílt. Csak annyi idejük volt, hogy egy tájték szivarszipkát és egy nagy pénztárcát vettek magukhoz, mert a bázár tulajdonosa észrevette őket és megzavarta munkájukban. Az egyiket sikerült elfogni, a másik elmenekült. Minthogy a tolvaj fiukat koruknál fogva a törvény szigorával büntetni nem lehet, — a hatóság a szülőket fogja felelősségre vonni.

— **Szerencsétlen esés.** Még alig kezdték meg a villanyvilágításhoz szükséges sodronykészülékek kiépítését, már is majdnem halálos kimenetelű áldozata van. Tállyán Szlanyinka József az esteli órákban hazafelé menve a sűrű sötétségben egy sodronytartó oszlop számára ácsott másfél méteres gödörbe oly szerencsétlenül esett fejjel lefelé, hogy eszméletét veszítette. Mint sok szerencsétlenségben van mégis valami szerencse, úgy ebben is volt. Biztos halálát találta volna itt az esés következtében magán segíteni nem tudó úri ember, ha a zuhanásra a közelben járkálók oda nem sietnek s nem igyekeznek kimenteni kínos helyzetéből.

— **Műkedvelői előadás Sárospatakon.** Sárospatakon 1903. évi december hó 5-én, az ev. ref. főiskola nagytermében, a sárospataki Kossuth-szobor alap javára szinre kerül: *Buborék* Csiki Gergely három felvonásos vígjátéka. Kezdeté este 7 órakor. Belépő díj: Személy jegy 2 kor., diák jegy 50 fill. Jegyek előre válthatók: *Eperjessy* József és *Trócsányi* Bertalan urak könyvkereskedésében. Felülfizetések a hazafias cél érdekében köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Betörés.** *Czernyininán* a községi bíró lakásába ismeretlen tettesek betörték s a faladát, melyben 300

korona körüli állami adóból befolyt pénz volt, feltörték és a pénzt elvittek. A tetteseket nyomozza a rendőrség.

— A „Zemplén 1904. évi Naptára,” mely immár huszonegyedik évfolyamába lép és várnegyének közelében az *évkönyv* fontosságával bír s nélkülözhetlen jelentőségre emelkedett nemcsak a közhivatalok, de a helységek köz- és magán életviszonyában is, — a jövő hét folyamán elhagyja a sajtót. Ára most is csak 80 fillér lesz. Postán küldve 10 fillérrel több. A vidékre megrendelt példányok szétküldését a hét folyamán megkezdi a kiadóhivatal.

— **Betörés.** Herskovits Ignác köhanyi lakosnak e hó 20-án éjjel ismeretlen tettesek lakásába behatoltak és 200 korona készpénzt, valamint több ingóságot elvittek. A esendőrség eddigelé még nem derítette ki a tolvajokat.

— **A varannói íz. nöegylet 1903. évi november hó 21-én tartott hangversenyének nyilvános számadása:** Bevétel volt: jegyekből 292 korona, felülfizetésekből 282 korona, összesen 574 korona. Kiadás volt 230 korona. Maradt tiszta jövedelem 344 korona. Felülfizetni szívesek voltak: 20 kor. Füzesséry Pál. — 13 kor. Mandel Rudolf (Csákyó). — 12 kor. Werner Gyula. — 10—10 kor. Bodor Gábor, Cséri Herman, Dr. Csöke József, Diószeghy János, Mauks Árpád, Schöffner Károly és Serellei Lipót. — 9 kor. Landeszmann Mór. — 8 kor. Bernáth Béla. — 7 kor. Pereszélyi István. — 6 kor. Dr. Kasztriner László. — 5—5 kor. Fröhlich Miksa, Horgonyi József, Kail Béla, Klein Miksa, (Lőcz-Bresztovány) Lampel Nándor, Mandel Sándor, (Magy.) Palos Ignác (Budapest) Politzer Dezső, Strompf Pál, Dr. Török Vilmos, Weiszberg Márk. — 4—4 kor. Frieder Géza (Bécs), Kornfeld Mór, Kraemer Sándor, Reich Miksa (A-Hrabóc), Rosenblüth Sándor, Dr. Simonovits Ignác, Schönberg Manó (Benkőcz) és Weinberger Arthur. — 3—3 kor. Gutmann Ignác, Hudák Adám (N.-Dobra), Moskovics Géza (Kassa), Süssholz Ede (Hanusfalva) Strasser Antal és Weiner Sándor (Gálszécs). — 2—2 kor. Grünwald Mór, Dr. Kasztriner Mór, Klein Ignác (Nagyimihály), Landeszmann Menyhért (N.-Csemernye), Lefkóvics József (Szaesur), Lichtenstein Herman, Lőrincz János (Marnyik), Spinetti Károly, Stern Armin, Ungerleider Simon és Ureezky Béla. — 1—1 kor. Csöke Béla, Friedmann Lipót, Guttmann Marton, Gyarmati Sándor, Klausner Emil, Lefkóvics Márk, Lefkóvics Salamon, Lefkóvics Sándor, Letényi Armin és Weiszberg Ignác (Kőporuba). Fogadják a nemes szívű adakozók hálás köszönetünket. — Elmulasztatlan és kedves kötelességünknek tartjuk dr. Török Vilmosné, Ureezky Sándorné és Alexander Leopoldina urhölgyeknek. Ureezky Sándor és Cséri Jenő uraknak, kik közreműködésükkel egyenkint és összesen kiválóan hozzájárultak az est fényének emeléséhez és a hangverseny sikeréhez, forró, soha el nem évülő hálás köszönetünket nyilvánítani. Varannó, 1903. november hó 25-én. A varannói íz. nöegylet nevében Cséri Hermanné elnök. Lampel Nándor titkár.

— **A hegyi-szalóki lecsapoló társulat** mintegy 10 évvel ezelőtt alakult meg és elnökül Szent-Iványi László málezai nagybirtokost választotta. — Az igazgató-választmány és az érdekeltség belátta, miszerint a tervbe vett nagyobb munkálatokra egyéb szabályozások folytán szükség immár nincsen s az érdekeltséget a nagyobb megterheléstől megkímélni akarván, a társulat működését beszüntette. Most a földművelésügyi miniszterium felhívta a társulat ig.-választmányát,

hogy 3 hónap alatt hívja össze a közgyűlést és határozzon a továbbiak tekintetében. Ennek folytán a közgyűlés f. évi december hó 16-ára lett egybehíva, amelyen Dauscher Miklós sátoraljúj helyi főmérnök mint szakértő-közeg a földművelésügyi minisztert fogja képviselni.

— **A Laborez kiöntött.** Deregyő községben a folytonos esőzésektől megáradt Laborez kiöntött és az összes réteket elöntötte. Nagymihályban is nagy volt a víz és komolyan lehetett kiöntéstől tartani.

— **Birtok eladás.** Fröhlich Gyula nagymihályi ügyvéd füzesséri birtokát az ottani gazdáknak örökáron eladta, kik azt egymás között felosztották.

— **Rendőri hírek.** Lopás. Friedman Simon sátorából Czinke István páezini lakos egy sapkát lopott. Rajta kapták és átadták a rendőrségnek. — **Kabát-tolvaj.** Járda Frigyes gyári munkás folyó hó 27-én a kórház építéskezéskor alkalmazott Korom József téli kabátját ellopta. A kabát-tolvajt keresi a rendőrség.

— **Dunky füvérek** es. és kir. udvari főnyképeszek helybeli műtermékben november hó 29-én (vasárnap) és 30-án (hétfőn) d. e. 9-től 12-ig; és du. 2—5-ig fognak felvételeket eszközölni.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferenz József keserűvíz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan *Ferenz József keserűvizet*.

SZÍNHÁZ.

Dalok a színházról.

Sejti-e azt, hogy némely esto, Mikor a függöny szerte lebben, A színpadi, bus drámán kívül Más dráma játszik le szívémben.

S bizony mondom: e néma dráma Különb olykor, mint a mit adnak, Bár abban hangos jajszők esnek S a szívek néha megszakadnak.

Az én drámámnak hangja nincsen, Csak olykor sóhajtása hallik, S valami nagy, végtelen bánat A szívémben belenyilallik.

Ah! módfelett bus történet ez: Az én szívem tragédiája, A hősnő: — maga, tud-e róla? A hős én vagyok, gondolt-e rája?

S bár nem való tragédiába Oly vig leány, mint maga, édes, Kinek mindig mosoly ül arcán, Ajka piros, s szeme beszédes.

S talán ki is nevet majd érte S unalmas lesz a régi nóta, Ha megírom, hogy mint imádom Határtalan nagy idő óta.

Oh szerelem csodás hatalma! A szenvedésem nem elég-e? Ez az én bus tragédiám, És nem tudom, mi lesz a vége . . .

Melchior.

** A „Zsába.” F. hó 26-án este a „Zsába.”-val nyílt meg a színházi esték négy előadására terjedő, vékony sorozata. Valami fad hangulat nehezített a nézőtérre és színpadra egyaránt, ami nem is csoda, ha tekintetbe vesszük a színház türethetetlen hidegségét, a melylyel a beköszöntő előadásnál az — ugylátszik — excellálni akart. A Zsábát már a mult szezonban színre hozta nálunk Komjáthy, s így ismerős darab lévén: megmagyarázható a gyér

szama nézőközönség, amelyet azonban az ötletes darab egymásra halmozott helyzet komikuma sokszor fakasztott kacajra. Általában a repriz előadás gyengébb volt, mint a tavalyi premiere. Egyebként is csak az tette reánk nézve kiemelkedőbbé, hogy a Komjáthy társulat három új tagját ismertük meg *Fai Flóra*, *Kelemen Irma* és *Vági Richard* személyében. *Fai Flóra*ról véleményünk már így, első szereplése után is a lehető legjobb. Intelligens, biztos fellépésű, rutinizott színésznő s az, amit Suzanne szerepében produkált: mind igen figyelemre méltó és ügyes volt. Olyan arnyalatok éles ki-domborítását láttuk tőle, amely már nem a helyzetek sablonos reprodukálása, de magából az életből kiszakított részlet. *Kelemen* Irmáról, kicsiny szerepében alig mondhatunk valamit. Nem is mondunk ítéletet, míg nagyobb szerepben nem láthatjuk, mert ha a tegnapi szereplésnek kellene bírálatunk alapjául szolgálni: úgy az nem lenne sokat mondó. *Vági Richard* (bonvivánt) Theodor epizod szerepében is jelét adta annak, hogy fogunk tőle látni egyes alakításokat. Az előadás egyebként a régi szereposztásban ment.

** „Regényesek.” (Bemutató előadás 1903. nov. hó 27-én a sátoraljúj helyi városi színházban.) *Rostand* Edmond, a troubadur szerelmek lantosának, a szerelmi lyra fenségesen szép poezise avatott költőjének darabja a „Regényesek.” Hibáznánk, ha a „Regényesek”-et, mint vigjátékot vennénk bírálat alá; hiszen az első felvonásban Percinet és Sylvette, a darabot bevezető duója már sejteti, hogy a Regényesek tulajdonképpen nem is darab, de egy örökszép, szárnyaló nyelvezettel megírt költemény felvonásokra tagolva. — A romantikus poezis ezeregy éjszakáját eleveníti fel *Rostand* darabjaiban: a subtilis arnyalatokkal behintett szerelmek lantosa ő, ki főhősei által — hívják bár azt Roxánnak, vagy Sylvettenek; Cyranónak, vagy Percinetnek — az igaz, mély szerelmet di-csöföti, amelynek utja darabjaiban valóságos diadalmenet. A „Regényesek” tendenciája a romantika satirizálása kíván lenni, s a darab majd nem minden jelenése mégis szingazdag, tartalmas romantika. Amit a darab szereplői: Sylvette, Percinet, Straforel mondanak el magasan szárnyaló, pazar nyelvezettel, az elejétől-végig költészet — és ez a lényeges: — a romantikus irány felmagasztalásának andalítóan szép, szővirágos költészete. S ki lenne dőre, hibát keresni oly darabban, amelynek költészete lelkét elbűvöli? Ki mondhatná azt, hogy Percinet, mint színpadi jellem elhibázott: akkor, amikor mint oboa hangja lopózik le szívéig Percinet édes-bús, lelkigható szerelmi monologja?! Kinek jut eszébe Straforel tényeiben jellemről kifolyó logikus consequentiát keresni akkor, amikor elementaris erővel ragadja a nézőt magával Straforel nagy dikciójának szilajságában fenséges szenvedelmé? Kinek jutna eszébe a „Regényesek”-et, mint *darabot* elítélni, ha mint a szerelem dythirambikus epopeijája megindulásig meghatotta a lelkét? Kár, hogy *Rostand* e darabjának szépségeit csökkentette egyik-másik szereplő betanulatlan szerepével s az idő előtt legördülő függöny, mely a második felvonás fialalját fejezte be — idő előtt, s a sugó, kinek hangja lehallatszott a nézőtér távoli soraiba. Azonban a szereplők — köztük első helyen *Czobor* Ernő (Percinet) és *Takács* Mariska (Sylvette) — nagyon méltánylandó munkát végeztek. *Czobor* Ernő nagyon hű, nagyon átgondolt alakításával, s behizelgő hangjával trónolt a szereplők felett. A szerelmi ömlengések tolmácsolására nagyon színesnek és melegnek bizonyult a hangja s itt éppen az kell: olvadékonny, kellemes hangor-ganum. Méltó volt hozzá partnere: *Takács* Makiska is. Straforel, a kertes jellemű, de mégsem antipathikus lovagot *Odry* Árpád alakította igazi

művésziességgel. *Makray* és *Bartha* Paskinó és *Bergamet* szerepében játszottak ügyesen. Közönség: közepes számban. —th.

** **Szereposztások.** Ma f. hó 28-án *Herceg* Ferenc tiszteletére a „Gyurkovics Leányok” megy, míg holnap, vasárnap a „Szobaleány” kerül színre, a Vígsház sikert aratott újdonsága. A „Szobaleány” főbb szerepében: Komjáthy (Legris) *Fai Flóra* (Clemence) *Vági* (Lebrunois) *Odry*, *Takács* *Mariska*, *Bartháné*, *Várady* *Jolán*, *Kelemen* *Irma* — játszanak.

NYILT TÉR. *)

MERKUR váltóüzleti részvénytárs. BUDAPEST, V., Fürdő-utca 3. sz.

vesz és elad

vidéki takarékpénztár- és bankrészevényeket, tőzsdén nem jegyzett papirokat és azokra, valamint minden egyéb értékpapir és sorsjegyre igen előnyös előleget folyósít.

Bank- és tőzsdégyekben szakszerű felvilágosítással ingyen szolgál.

BANKOSZTÁLY. SORSJEGYOSZTÁLY. VÁLTÓÜZLET.

A m. kir. szab. osztály-országi felárúsítóhelye. Sorsjegyek csekély havi részletfizetésre, előnyös sorsjegytársaságok.

Sorsjegybiztosítás: legelőbb díjcsabán kívánatra bérmentve.

Rövid levélczím:

Merkur, Budapest, Fürdő-utca.

Részvénytőke kor. 1.000.000.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

D—g B. Mező-Laborez. Köszönjük: be-váltt. Bármikor szívesen látjuk.

I. Helyben. A kérdezt irta.

A. B.-Vécs. Pap Tibor irta és Mármaroszigeten jelent meg.

D. Sárospatak. Már jeleztük egyszer a lapban. December hó 1-én jelenik meg.

F. Bpest. A tárcá jó lenne, csak hogy nincs időnk javítani a styláris hibáit.

B. N.-Mihály. A spanyol lovagokra mondják: annyit jelent, hogy „nemes, mint a király.”

Nem közölhető: Sovinizmus (cikk) Pelyhek. (Se rythmus, se rim, se gondolat nincs benne s ön költeménynek meri nevezni?)

Kiadótulaidonos: **Éhler Gyula.**

HIRDETÉSEK.

Romlott borokat

dohos, penész vagy hordóizüet és szaguakat azonnal

és feltétlenül megjavít a

BONORAL

mely teljesen iz és szagnélküli folyadék s a bornak idegen izt nem ad.

A BONORAL

ugy hat, mint valami derítő szer: a kelemetlen dohos izt tartalmazó alkatrészeket (és csupán ezeket) a borból kiválasztja és magában tartja úgy, hogy egyszerű lefejtéssel a tiszta bortól elválasztható.

Hatása biztos!

Ára egy hektóra 3 kor., öt hektóra 14 kor. használati utasítással együtt.

Kapható:

ERDŐS JENŐ

gyógyszerésznél Egerben (Heves m.)

Nagy szerencse,

hogy a ruhaszabáshoz szükséges rajzolat nem kell tanulni,

de igazítható női derék-szabó-készülékkel mégis mindenki maga készítheti a divat szerint a derekat. **E készülék minden testalkat számára szabályozható.**

Minden kultur államban védve és szabadalmazva van. E készülék ára: **3 korona.** Kapható a szabadalmazott készülék tulajdonosánál: **GUSCHELBAUER ANTALNÁL Sopronban.** Vizont elrusitók jutalmat kapnak.

Kitűnő pörkölt paprikás szalonna.

Tessék

kíséretet tenni és meg fog győződni, hogy nálam mindenféle

HENTESÁRU

a legolcsóbban beszerezhető.

A t. ez. vevőközönség szíves figyelmébe ajánlom a következő árukat:

1 kiló friss olvasztott szalonna-zsír	1 K. 44 fill.
1 " sóatlan szalonna zsírnak való	1 K. 40 fill.
1 " új sós szalonna	1 K. 40 fill.
1 " füstölt szalonna szeletben	1 K. 48 fill.
1 " füstölt hát szalonna	1 K. 52 fill.
1 " I. rendű pörkölt paprikás szalonna	1 K. 72 fill.
1 " füstölt kolbász	1 K. 60 fill.

Nagybani vételnél árengedmény!

Megrendelhető:

KARNER JÓZSEF,
hentesüzletében
Nyiregyházán.

Finom füstölt húsok.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bérbeadását avagy bérbe vételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetítem

Jóhirnevű vendéglőmben kitűnő asztali bor 34 krtól 40 krig, továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 frt, 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Mand.
S. A. Ujhely Kassa.

Bérbe adó

Sátorajauhelyben a „Francia-kert” lakással és mellékhelyiségeivel együtt. Esetleg eladó egészen vagy parcellázva.

Markovics Miksa.

Adler-féle **havanna rumot** tessék nyomatékosan kérni, mert számtalan silány utáztat van forgalomban.

ADLER és GOLD

cs. és kir. udvari szállítók KASSA. Kapható az összes fűszer és esemege üzletekben.

Rohitsi STYRIA FORRAS
gyógyvíz orvosilag ajánlva!
Gyomorfelekélyek és göresök, a Bright-féle veselőb, torok- és gégehurut, gyomor- és bélhurut, húgysavas körhajlam, cukorhugyár, haszorulás és májbj ellen
Kitűnő győgyeredmények!

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszor, a mely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölési alkalmaztatik köszvényel, csúznál és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utáztatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czégyegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József,** gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Van szerencsém a n. é. közönségnek ajánlani

tisztán kezelt

ASZTALI BOROMAT.

Literje 30 krajczár.

SZABÓ ERZSI,

dohány- és szivar áruda.

Magyar osztály. — Magyar levelezés.

Debenhams Óczeán Sinien

Antwerpen — De Keyser Lei 46.

Amerikába

senki sem utazzék addig, a mig meg nem győződött arról, hogy a mi társulatunkkal a legelőnyösebben utazik, a mit megtud, ha utazásra tőlünk felvilágosítást kér.

Menetrend Nev-York és Kanadába.

Dijtalan felvilágosítás. Angol hajók.

Kényelmes utazás.

Családok kedvezményben.

Legrövidebb tengeri ut.

Legolcsóbb utazás.

Kitűnő ellátás.

A FÜZÖK PÓTLÓJA

Tökéletesíti a testalkatot, teljes kényelmet ad, nem gátolja a fejlődést.

Nincs meg benne azon hátrány, mint a fűzőkben, a Platinum pántok eltávolítható s könnyen mosható.

Angol patent, orvosi tekintélyek legmelegebben ajánlják. Színek: fehér, szürke és drap. Megrendelésnél a Schluszbőség mérvadó. Ara 10 kor. Egyedüli főraktár Felső-Magyarországon csak nálam. Egyszersmind ajánlom saját gyártmányu keztyüimet, glacé, őz, szarvasbőr, valamint szövött nyári keztyük a legolcsóbbtól a lehető legfinomabbig, dus választékban raktáron tartom.

Mindennemű kötszerek, orvosi műszerek, betegápolási cikkek és gummi áruk.

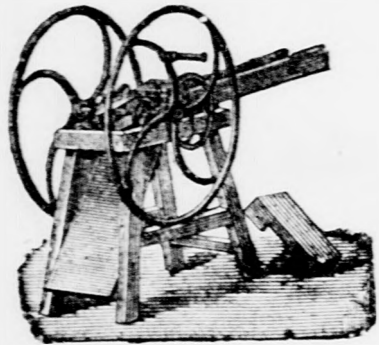
Valódi párisi különlegességek titoktartás mellett

Blumberg S. E., Kassa,
keztyüs és műkötszerezés.

Fleischer és Társa

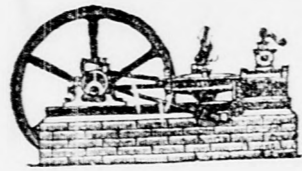
gépgyára és vasöntője Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával, ezélszerűen és gondosan gyártott jóhírű gépeit, nevezetesen:

Szecsavágókat kézi vagy járgányhajtásra.
Répavágókat és tengeri morzsolókat.
Olajgyár berendezéseket.
Örlő- és daráló malmokat. Progress-tisztító gépeket. lisztosztályozó hengereket.

Továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár berendezéseket m. p. Henze-főzők, kavarázó készülékek, maláta és burgonya zuzókat stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak jelentékeny készletét tartjuk állandóan raktáron.

Gazdasági gépeink képes, valamint öntődénknak gyártmányai **árjegyzékét** kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

21228/903. szám.

Zemplénavarmegye alispánjától.

Hirdetmény.

A nagymihály—homonna—mezőlaborecz—liszkői törvényhatósági közut 66—67 km. szakaszán levő és a vármegye tulajdonát képező **mezőlaboreczi vámoshid** vámszedési jogának bérbeadása czéljából 1904. évi január hó 1-től kezdődő 5 (öt) egymásután következő év tartamára terjedő hatálylyal 1903. évi december hó 7-ik napjának d. u. 1 (egy) órájára a mezőlaboreczi körjegyzői hivatal helyiségében tartandó zárt írásbeli versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi vámszedési jog bérbevételére vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. u. 1 óráig annyival is inkább adják be a kiküldött bizottság kezéhez, mert a később érkező távirati vagy utóajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Az ajánlathoz a megajánlott bérösszegnek fele, mint bánatpénz esatolandó készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirban.

Az ajánlati évi bérösszeg betűkkel és számokkal pontosan kiirandó.

A vármegye törvényhatósági bizottsága fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között szabadon választhasson és az ajánlatok fölötti döntést a törvényhatósági bizottság jóváhagyásától teszi függővé.

A szóban forgó vámszedésre vonatkozó szerződés az azokban levő pontozatokkal együtt a s. a. -ujhelyi m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthető.

Sátoralja-Ujhelyben, 1903. évi november hó 19-én.

Alispán szabadságon

Thuránszky László,
főjegyző.

20149/1903. szám.

Hirdetmény.

A varannó—örmezői törvényhatósági közut 3—4 km. szakaszán levő és a vármegye tulajdonát képező „Alsóhrabóczi vámos hid” vámszedési jogának bérbeadása czéljából 1904. évi január hó 1-től kezdődő 5 (öt) egymásután következő év tartamára terjedő hatálylyal 1903. évi december hó 4-ik napjának d. e. 11 órájára a varannói főszolgabírói hivatal helyiségében tartandó zárt írásbeli versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi vámszedési jog bérbevételére vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 11 óráig annyival is inkább adják be a kiküldött bizottság kezéhez, mert a később érkező távirati vagy utóajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Az ajánlathoz a megajánlott bérösszegnek fele mint bánatpénz esatolandó készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban.

Az ajánlott évi bérösszeg betűkkel és számokkal pontosan kiirandó.

A vármegye törvényhatósága fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között szabadon választhasson és az ajánlatok fölötti döntést a törvényhatósági bizottság jóváhagyásától teszi függővé.

A szóban forgó vámszedésre vonatkozó szerződés az azokban levő pontozatokkal együtt a sátoralja-ujhelyi m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthető.

Sátoralja-ujhely, 1903. évi november hó 19-én.

Alispán helyett:

Thuránszky László,
főjegyző.

A sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék elnökétől.

4764/1903. Eln. szám.

Árlejtés.

A kir. igazságügyminiszter urnak folyó évi november hó 15-én 35717/I. M. 1903. V. szám alatt kelt rendelete folytán a Sátoralja-ujhelyen törvénykezési építkezési czélokra megvett, a Kazinczy-utczán 140., 141., 142., 143. és 144. hr. számok alatt felvett ingatlanokon levő felülépitmények anyagának megvételére, elfuvaroztatására és lebontására vonatkozólag nyilvános árlejtés hirdettetik.

Az ajánlatok a sátoralja-ujhelyi kir. tvszék elnöki irodájában rendelkezésre álló ajánlati lapokon, — melyek a feltételeket is magukban foglalják — fogadtatnak el.

A versenytárgyalás a sátoralja-ujhelyi kir. tvszék elnöki irodájában f. évi december hó 15-ik napján délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

Az ajánlatot benyújtani szándékozók kötelesek 6000 korona bánatpénzt a sátoralja-ujhelyi kir. adóhivatalnál előzetesen készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letétbe helyezni és ennek megtörténtét igazoló nyugtát ajánlatukhoz esatolni.

Sátoralja-ujhely, 1903. november 24.

Fornszek,

kir. tvszéki elnök.

URANOS

- K É K

ruha-mosáshoz
[a legjobb kékítő szer.]

— Törvényesen védve. —
Mosó-intézetekben háztartásokban a legkedveltebb ruhakékítő.

Olcsó és felülmúlhatlan!
kis üveg 21 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő.
1 nagy üveg 1-60 kor., 1/2 üveg 1 kor.

Kapható mindenütt.
tánszektől óvakodjunk!

Kizárólagos gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK VEGYÉZETI GYÁRA

BUDAPEST,
VI., Rózsa-utca 85.